

۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. حروف اصلی «متشتر»، «أشتر» و بر وزن «مُفْتَعِل» می‌باشد، لذا «متشتر» اسم فاعل از باب «افتعال» است.

۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلمه‌ی جا افتاده فعل متعدی است که باید مفهوم جمله را کامل کند. (نیکی، زشتی را می‌برد) برای متعدی کردن به باب افعال می‌بریم. چون «الحسنه» مؤنث است، پس فعل مضارع باب افعال از ریشه‌ی «ذَهَبَ» و در صیغه‌ی ۴ به کار برده می‌شود. «تَذَهَّبُ»

۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. همزه امر، فقط در باب «إِفعال»، «مفتوح» است. در غیر باب «إِفعال»، اگر «عین‌الفعال»، «مضموم» باشد، همزه امر، «مضموم» و در غیر اینصورت، «مکسور» می‌باشد.

۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح سوال است. در جمله داده شده، عبارات «ما عندنا» و «ما عندک» به ترتیب به معنای «آنچه نزد ماست» و «آنچه نزد شماست» می‌باشند. کلمه «ما» هرگاه به معنی «آنچه» باشد، موصول می‌باشد و جمله بعد از آن «صله» است، بنابراین هر دو «ما»، در جمله داده شده موصول می‌باشند.

۵- گزینه‌ی ۲ صحیح است. باتوجه به معنی جمله و به کار بردن منادا، در می‌یابیم که فعل بکار برده شده باید فعل نهی باشد و باتوجه به منادا (أَيْتَهَا الْأَهْمَاتُ) که «جمع مؤنث» است در می‌یابیم که باید برای این جمله، فعلی با صیغه «جمع مؤنث مخاطب» بکار ببریم. (نیز می‌دانیم که در صیغه‌های جمع مؤنث به هنگام مجزوم کردن فعل، «ن» آخر آن حذف نمی‌شود.) اما باتوجه به گزینه‌ها که به ترتیب: فعل نهی مثنی مخاطب، فعل نهی جمع مؤنث مخاطب، فعل نهی مفرد مؤنث مخاطب و فعل نهی جمع مذکر مخاطب هستند گزینه ۲، عبارت را کامل می‌کند. معنی جمله کامل شده به این ترتیب است که «ای مادران! هرگز فرزندانان را نزنید».

۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفرد «ذَنوب»، «ذَنْب» می‌باشد که معنی «گناه» است اما «ذَنْب» به معنی «دُم» می‌باشد.

۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «تُبْعِدُ» بر وزن «تَفْعِلُ»، فعل مضارع «معلوم» در باب «إِفعال» بوده و از ریشه «ب ع د» می‌باشد. ضمیر «نا» که از صیغه «متکلم وحده» است، به فعل مزبور که از صیغه «مفرد مؤنث غایب» یا «مفرد مذکر مخاطب» می‌باشد، متصل شده و با توجه به معنی جمله، «مفعول به» می‌باشد.

۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تنها فعل موجود در جمله «نَجِدُ» می‌باشد که صیغه آن «متکلم مع‌الغیر» است. در این صیغه فاعل همیشه ضمیر مستتر «نَحْنُ» می‌باشد به عبارتی واجب الاستتار است. «نَحْنُ» در ابتدای جمله، مبتدا و محلاً مرفوع است.

۹- گزینه ۱ صحیح است. برای گزینه‌های بیان شده، علامات متناسب با آنها به ترتیب عبارتند از:
گزینه ۱- تْ

گزینه ۲- مفرد: تْ	مثنی: ثَمَا	جمع: ثَمَّ
گزینه ۳- مفرد: تْ	مثنی: ثَمَا	جمع: ثُنُّ
گزینه ۴- مفرد: تْ	مثنی: تَا	جمع: نُّ

۱۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در سایر گزینه‌ها «لِلغائبه»، مزید ثلاثی، فعل مضارع و للمخاطب» نادرستند.

۱۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

۱۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. دو باب افعال و تفعلیل معمولاً برای متعدی کردن به کار می‌روند. باب‌های تفاعل و مفاعله معمولاً برای مشارکت به کار می‌روند. باب انفعال برای بیان اثر پذیری (مطاوعه) به کار می‌رود.

۱۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر چهار گزینه بیان شده بر وزن «أفعل» می‌باشند. آذنی به معنی «پست‌تر»، «پایین‌تر»، «أعلی» به معنی «بالتر» و «اقصى» به معنی «دورتر» هر سه اسم تفضیل می‌باشند ولی «اعمی» به معنی «کور» می‌باشد و بر عیب دلالت می‌کند، لذا صفت مشابهه است.

۱۴- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «ما» موجود در عبارت داده شده، نافییه است.

۱۵- الزائِدُ: مبتدا و مرفوع لا یكذبُ: خبر و محلاً مرفوع - جمله راهنما به خانواده‌اش دروغ نمی‌گوید.

۱۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به معنی و مفهوم عبارت ناقص که می‌گوید «..... با کسی که شما را به خیر راهنمایی کند» می‌توان دریافت که گزینه ۲ نادرست بوده و پاسخ می‌باشد. ترجمه گزینه‌ها:

۱- همنشینی کنید ۲- مبارزه کنید ۳- مصاحبت کنید ۴- معاشرت کنید

۱۷- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «ما» در گزینه‌ی ۱ موصول عام می‌باشد و ترجمه‌ی آن بدین صورت است که:

«آنچه تو داری از آنچه من دارم سودمندتر است.»

ترجمه‌ی سایر جملات:

۲) نظر تو در مورد رنگهای این شکوفه‌ها چیست؟

۳) ای دوست من! در این سال درسی چه بدست آوردی؟

۴) ای پروردگار من! اگر کسی غیر از تو بر گناه من آگاهی یابد، پس من چه کنم؟

۱۸- نادرست است.

۱۹- «اسم، ضمیر منفصل، للغائب»، صحیح‌اند.

۲۰- «اسم، موصول خاص، للمفرد المذکر» صحیح است.

۲۱- «فعل ماضی، للغائب، مزید ثلاثی» صحیح است.

۲۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «نا» در «ابانا» در نقش مضاف‌الیه، در «لنا» در نقش مجرور به حرف جر، در «ذنوننا» در نقش مضاف‌الیه، در «انّا» اسم انّ و، در «گنّا» اسم کانّ می‌باشد.

۲۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فاعل فعل «سلم»، «الناس» می‌باشد و ترجمه عبارت داده شده به صورت «مسلمان کسی است که مردم از دستش در امان باشند» می‌باشد («المسلم» مبتدا و مرفوع است).

۲۴- ضمایر منفصل بر دو نوع است: ۱- مرفوعی: هو - هما - هم ... ۲- منصوبی: اِياه - اِياهُما - اِياهُم ...

۲۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اولاً فاعل یک فعل هرگز پیش از آن ذکر نمی‌شود، لذا از همین ابتدا گزینه ۳ غلط می‌باشد. ثانیاً باتوجه به معنای جمله، فاعل «تتراکم» کلمه «السُّحْب» است. از آنجا که «السُّحْب» جمع مکسر غیر عاقل و در حکم مفرد مونث است، فعل جمله نیز در این صیغه آورده شده است.

۲۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در جمله بیان شده، کلمات «وصایا، شُهدا، ابرار، اخوان و اعزّا» جمع مکسر بوده و مفرد آن‌ها به ترتیب «وصیت، شهید، برّ، آخ و عزیز» می‌باشد.

۲۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این عبارت «يَفْرَحُ» فعل مضارع و لازم و «تَحْرِير» مصدر باب تفعیل می‌باشد و باید به ترتیب به صورت «خوشحال می‌شوند» و «آزادی» ترجمه شوند.

در گزینه ۱ و ۲ کلمه «اطفال» به صورت «جوانان» ترجمه شده است که نادرست می‌باشد. همچنین در گزینه ۱، فعل «يَفْرَحُ» اصلاً ترجمه نشده و «تحریر» به صورت فعل ترجمه شده است. در گزینه ۲، فعل «يَفْرَحُ» به صورت مستقبل (آینده) و متعدی معنی شده که غلط است. همچنین کلمه «مردم» بطور اضافه در ترجمه آمده است. در گزینه ۳ نیز «تحریر» به صورت فعلی ترجمه شده است که غلط است.

۲۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. به ترتیب از افعال مضارع «يُودَّبُ، يَكْتَبُ، يَتَضَرَّرُ» ساخته شده‌اند که به ترتیب مربوط به باب‌های «تفعیل»، «ثلاثی مجرد» و «تفعّل» بوده و ماضی آنها «أَدَّبَ، كَتَبَ، تَضَرَّرَ» می‌باشند.

۲۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به معنی جمله، می‌توان به «مصدر» بودن کلمه «الطيران» پی برد. ترجمه جمله: «پرنده‌گان کوچک، پرواز کردن را آموختند».

۳۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. کلماتی که در گزینه‌ها، بدان اشاره شده است همگی اسم اشاره‌اند. اسم اشاره‌ها مبنی هستند ولی در حالت مثنی دارای اعراب فرعی بوده و معربند. «هاتان» مثنی است لذا معرب است.

۳۱- گزینه‌ی ۴ پاسخ است.

زیرا قرائن موجود در جمله (احیاء - ضمیر متصل هم در رِبهم - یرزقون) بیان‌کننده حذف مبتدا یعنی ضمیر «هم» هستند.

۳۲- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. قاعده: در غیرثلاثی مجرد، اسم فاعل و اسم مفعول از فعل مضارع ساخته می‌شود. بدین ترتیب که به جای حرف مضارعه، میم مضموم «م» قرار می‌گیرد و حرف پیش از آخر در اسم فاعل، مکسور و در اسم مفعول، مفتوح می‌شود.

«تأسیس» مصدر باب «تفعیل» می‌باشد. فعل مضارع این باب بر وزن «يَفْعَلُ» بوده و بنابراین فعل مضارع در این باب (از ریشه «أ س س») ، «يُؤَسِّسُ» می‌باشد. طبق قاعده بیان شده، اسم فاعل، «هُؤَسَّس» و اسم مفعول، «هُؤَسَّس» می‌باشد.

۳۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «يَتَنَقَّلُ وَ يَتَسَرَّرُ» در گزینه‌های (۱) و (۳) از لحاظ حرکت گذاری نادرستند. این فعلها از باب تفعّل بوده و صحیح آنها «يَتَنَقَّلُ وَ يَتَسَرَّرُ» می‌باشد. «حریصون» در گزینه‌ی (۴) نادرست بوده و باید فتحه بگیرد.

۳۴- «یقرتبان» صحیح است با توجه به مثنی بودن «العلم و الایمان» و مذکر بودن آن دو. فاعل: «الف» در یقرتبان.

المعرب				المبنی			
المرفوع	المنصوب	المجرور	المجزوم	علی الضّم	علی الفتح	علی الکر	علی السکون
يُنَجِّحُ	طَرِيقَةً	عِزًّا	تَتَكَاسَلُ	وَجَدُوا	الَّذِينَ	هَذِهِ	لَا

۳۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کلمه «الحرمان» به معنی «محرومیت»، مصدر مفرد است. سایر کلمات داده شده جمع مکسر بوده و مفرد آنها به ترتیب «الصَّبِي، الحزن و الشَّاب» می‌باشد. لازم به ذکر است که کلمه «الشَّاب» غیر از «الشَّبان» یک جمع مکسر دیگر نیز دارد و آن «الشَّبَاب» است.

۳۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «یسافرون» خبر از نوع جمله فعلیه است که از نظر صیغه مطابق با مبتدا آورده می‌شود. این فعل در صیغه «جمع مذکر غایب» است پس اسم موصول «الَّذِينَ» که «جمع مذکر» است، مناسب این مکان می‌باشد. کلمه «هؤلاء» نیز می‌تواند در مکان قرار بگیرد اما این کلمه اسم اشاره است.

۳۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «فَعْلَان» و «فَعْلَاء» از اوزان صفت مشبیه می‌باشند. برای این اوزان می‌توان «عَضْبَان» و «حَمْرَاء» را مثال زد.

«فُعْلَى» وزن اسم تفضیل‌های مونث است. مانند «كُتْرَى»

«فِيعُول» از اوزان صیغه مبالغه است و برای آن می‌توان «فُيُوم» را مثال زد.

۳۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این عبارت «المعدة» مبتدا و مرفوع و «تَهَضُّمٌ» فعل و فاعل، جمله فعلیه، خبر و محلاً مرفوع است (فاعل آن ضمیر مستتر «هی» است). «الطعام» مفعول به و منصوب است.

۴۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل «یاد بگیریم» در زبان فارسی دارای زمان مضارع و صیغه «اول شخص جمع» می باشد، به همین جهت برای بدست آوردن معادل آن در زبان عربی از فعلی با ریشه «ع ل م» از صیغه «متکلم مع‌الغیر» و در زمان «مضارع» استفاده می‌کنیم. از طرف دیگر معادل «یاد گرفتن» در زبان عربی «تَعَلَّمَ» می‌باشد. پس باید فعل مضارع از باب تَفَعَّل را در صیغه متکلم مع‌الغیر انتخاب کنیم. حال با توجه به مطالب بیان شده به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

۱- فعل «أَتَعَلَّمُ» از صیغه «متکلم وحده»، زمان «مضارع» و باب «تَفَعَّلُ» می‌باشد.

۲- فعل «نَتَعَلَّمُ» از صیغه «متکلم مع‌الغیر»، زمان «مضارع» و باب «تَفَعَّلُ» می‌باشد. (گزینه صحیح)

۳- فعل «نُعَلِّمُ» از صیغه «متکلم مع‌الغیر»، زمان «مضارع» و باب «تَفَعَّلُ» می‌باشد.

۴- فعل «تَعَلَّمْنَا» از صیغه «متکلم مع‌الغیر»، زمان «ماضی» و باب «تَفَعَّلُ» می‌باشد.

۴۱- گزینه‌ی ۳ صحیح است.

۱- ص: نَكَاتَبَ التَّلْمِیْذُ زَمِیْلَهُ، زیرا باب تفاعل گرچه برای مشارکت است اما نیاز به مفعول به ندارد.

۲- ص: فَوْقَ الشَّجَرَةِ طَیْرٌ، زیرا در صورت نکره بودن مبتدا و شبه جمله بودن خبر، مبتدا مؤخَّر و خبر مقدَّم می‌شود.

۴- ص: یَلْعَبُ الْوَالِدُ فِی الْحَدِیْقَةِ، زیرا هرگاه فاعل اسم ظاهر باشد (الأولاد) فعل بصورت مفرد می‌آید.

۴۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در جمله «اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» لفظ جلاله «الله» مبتدا و «خالق» خبر و هر دو مرفوعند. در جمله «هو علی کل شیء وکیل»، کلمه «کل» مجرور به حرف جازه می‌باشد. کلمه «هو» مبتدا و محلاً مرفوع بوده و کلمه «وکیل» خبر آن می‌باشد بنابراین «وکیل» نیز مرفوع است.

۴۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این جمله «القراءة» مبتدا و مرفوع بوده و «العربیة» صفت آن و مرفوع به تبعیت است. جمله فعلیه «تُساعدنی» خبر آن می‌باشد. اعراب جملات، محلی است.

۴۴- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «الله» مبتدا است و فاعل جمله، «هو» مستتر می‌باشد و «رسولاً» نیز مفعول می‌باشد.

۴۵- ۱- (سوف) سَأَرْجِعُ قَبْلَ غُرُوبِ الشَّمْسِ.

۲- أَهْلًا وَ سَهْلًا، تَفَضَّلْ (تَفَضَّلِي)

۳- أَرْسَلَ رَجُلٌ وَكِدَهُ إِلَى خَارِجِ الْمَدِينَةِ.

۴- نَهَضَّ «أُوَيْسٌ» مِنْ مَكَانِهِ حَزِينًا. (أُوَيْسٌ نَهَضَ ...)

۴۶- اولین صیغه‌ی ماضی است.

۴۷- ۱- ما باید انجام وظیفه نماییم، ما بشارت دهنده و بیم دهنده هستیم.

۲- دیناری از طلا به آن‌ها بپرداز، آن‌ها فقیر هستند.

۳- قارون عبرتی برای نسل‌ها گردید.

۴- «هنگام گریز نیست»

۵- همانا تو پاداش (سزای) کار خود را خواهی دید.

۶- «و کسانی که طلا و نقره می‌اندوزند و آن‌ها را در راه خدا انفاق نمی‌کنند، پس عذاب دردناکی را به آن‌ها بشارت بده.»

۷- خداوند آفریننده‌ی هر چیزی و آمرزنده‌ی هر گناهی است.

۸- پس مردم با نعمت اسلام، برادر گردیدند.

۹- قرآن همان راهنما است و به بهترین راه ارشاد می‌کند.

۴۸- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. آنزَلُوا فعل امر برای جمع مذکر مخاطب است. انزَلُوا، فعل جمع مذکر غایب و ماضی است.

۴۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اسم رنگ از صفات مشبّهة است. مذکر این اسماء بر وزن «أَفْعُلُ» و مونث آنها بر وزن «فَعْلَاءُ» می‌باشد. «سوداء» بر وزن «فَعْلَاءُ» به معنی «سیاه» است.

۵۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. منظور از «مخاطبین» فعل مثنی است و تنها فعل امر موجود در گزینه‌ها، در گزینه‌ی ۲ آمده است.

نکته: فعل امر در باب افعال همواره با «الف مفتوح» آغاز می‌گردد.

۵۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفرد کلمه «مَأْذِنٌ»، کلمه «مَأْذِنَةٌ» می‌باشد.

۵۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «المعلمة» در این عبارت، خبر و مرفوع است و «الاولی» صفت آن می‌باشد. «المعلمة الاولی» به معنی «اول معلم» است نه «بهترین معلم»، لذا گزینه‌های ۳ و ۴ به این دلیل که «بهترین معلم» ترجمه کرده‌اند نادرست می‌باشند. با توجه به اینکه جمله اسمیه است، نیز در جمله مزبور از فعل یا قیدی که بر گذشته دلالت کند استفاده نشده، بنابراین استفاده از فعل «بود» که بر گذشته دلالت دارد، نادرست است و در ترجمه باید از «است» (و یا «می‌باشد») استفاده شود. با توجه به این موارد، گزینه‌های ۱ و ۴ غلط هستند.

۵۳- أُنِيقَ (شیک)، الصَّحِيفَةُ الْمَسَائِيَّةُ (روزنامه‌ی عصر)، ثَمَنٌ (قیمت)، رَخِیصٌ (ارزان)، تَوَضَّأَ (وضو گرفت)، مَسْرَحِيَّةٌ (تئاتر)، مُصَافِحَةٌ (دست دادن).

۵۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های داده شده، گزینه‌های ۱ و ۴ (أَنْتَ وَ هُنَا) از ضمائر و گزینه ۳ (هَذَا) از اسامی اشاره می‌باشند، لذا جزء کلمات مبنی هستند. اما گزینه ۲ جزء مبانی نیست و از کلمات معرب محسوب می‌شود. * هر کلمه‌ای که جزء دسته‌های مبنی نباشد معرب است.

۵۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «نون» در صیغه‌های «جمع مؤنث» از افعال مضارع، ضمیر متصل مرفوعی بوده و «ضمیر فاعلی» محسوب می‌شود، اما در صیغه‌های دیگر، «نون اعراب» بوده و «عوض از رفع» می‌باشد.

۵۶- شرفُ = مبتدا و مرفوع = بالمکین = خبر و محلاً مرفوع - شبه جمله.
شرافت مکان (ارزش محل) به صاحب محل است.

۵۷- «بیاموز - می‌آموزی» عبارت سوم درست است. تعلّم: فعل امر است و «تعلّم» فعل مضارع.

۵۸- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. دو کلمه «صعوبة و جهد» مصدر ثلاثی مجرد بوده و جامدند. «فعلیل» از اوزان مشترک صفت مشبّهه و اسم مبالغه است. هرگاه کلمه‌ای بر وزن فعلیل بوده و اسم فاعل هم‌معنا و رایج داشته باشد، اسم مبالغه می‌باشد، در غیر این صورت، صفت مشبّهه است. کلمه‌ی علیم نیز دارای اسم فاعل هم‌معنی و رایج خود می‌باشد (عالِم) پس اسم مبالغه است. کلمه «سهل» بر وزن «فعلل» صفت مشبّهه می‌باشد.

۵۹- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. سه فعل «قال، نُور، غَفَر» به ترتیب به معنی «گفت، برانگیخت و آمرزید» می‌باشند. از معانی آنها کاملاً پیدا است که متعدی بوده و در جمله نیاز به مفعول دارد. فعل «طار» به معنی «پرواز کرد» لازم بوده و نیازی به مفعول ندارد.

۶۰- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. زیرا هرگاه خبر مفرد مشتق باشد، در جنس و عدد از مبتدا تبعیت می‌کند و چون «الحياء» مذکر می‌باشد لذا خبر آن (جميلة) باید به صورت مذکر (جميل) بیاید.

۶۱- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. فعل مورد درخواست، «خبر» فعل ناقصه «كانت» بوده و باید از نظر صیغه، با «اسم» فعل ناقصه تطابق داشته باشد. اسم فعل ناقصه در جمله مزبور، «التلميذات» می‌باشد. بنابراین فعل مزبور، باید از صیغه «جمع مؤنث غایب» باشد، با توجه به صیغه افعال داده شده در گزینه‌ها، می‌توان به پاسخ صحیح دست یافت.
۱- جمع مؤنث غایب ۲- جمع مذکر غایب ۳- جمع مؤنث مخاطب ۴- مفرد مؤنث غایب.
توجه: فعل ناقصه داده شده، چون در اول جمله مزبور، به کار رفته، به صورت «مفرد» آمده است.

۶۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. المؤمنون: اسم فاعل ، المظلومين: اسم مفعول ، الظالمين: اسم فاعل

۶۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. می‌دانیم که صفت مشبّهه اگر برای بیان رنگ یا عیب باشد، بر وزن «أفعل» به کار می‌رود و مؤنث آن بر وزن «فعلاء» است. در اینجا نیز «حمراء» که نشان دهنده رنگ است و بر وزن «فعلاء» می‌باشد صفت مشبّهه است. دو گزینه «دراك» و «علام» بر وزن «فعلال» ، اسم مبالغه می‌باشند.

۶۴- ینجح: فعل امر ← فعل مضارع/ مزید ثلاثی ← مجزّد ثلاثی/ مبنی ← معرب/ الجملة اسمیه ← الجملة فعلیة.

الصادق: جمع ← مفرد/ اسم مفعول ← اسم فاعل/ منصوب ← مرفوع.

يفشل: للغايب ← للغائب/ فعل منصوب ← فعل مرفوع.

الكاذب: مؤنث ← مذکر/ جامد ← مشتق و اسم فاعل/ مجرور ← مرفوع.

۶۵- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در عبارات داده شده، «اللّه» مبتدا و مرفوع بوده و جمله اسمیه «حنائه اشد» خبر و محلاً مرفوع می‌باشند. در این جمله:

حنان: مبتدا و مرفوع ه: مضاف الیه و محلاً مجرور اشد: خبر و مرفوع می‌باشند.

۶۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. الناس فاعل و مرفوع. السعادة مفعول و منصوب. مساعدة مجرور حرف جر

۶۷- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «حسني» و «دنيا» اسم تفضیل مؤنث و «أعلى» اسم تفضیل مذکر هستند. «بيضاء» بر وزن فعلاء (مؤنث أفعال) و صفت مشبّهه است.

۶۸- ۱- «ما» موصول عامّ (مشترک) ۲- «ما»: موصول عامّ (مشترک)

۳- «من»: موصول عامّ (مشترک) ۴- الّذي: موصول خاصّ

۵- الّتي: موصول خاصّ ۶- الّذين: موصول خاصّ

۶۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱ و ۲ و ۳ به ترتیب کلمه‌های قيمة - نعمة - القرآن مفعول هستند اما در گزینه‌ی ۴، فعل و فاعل آمده است و مفعول در این گزینه وجود ندارد.

۷۰- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ما (نحن) ، یاد می‌گیریم (نتعلّم) ، فعل (تعلّم) به معنای «یاد می‌دهیم» است و «علمنا» نیز ماضی همین فعل بوده و لذا مناسب نمی‌باشد. زبان عربی را (اللغة العربيّة: مفعول و منصوب) با شوق و علاقه (بشوق و رغبة) .

۷۱- «التي» ترجمه: دانش‌آموز کوشا همان کسی است که در درسش موفق می‌شود.

۷۲- «اللاتي» ترجمه: مادران همان کسانی هستند که به خاطر ما خسته شدند. (می‌شوند).

۷۳- «ما» ترجمه: اتفاق کن با چیزی که نزد توست در راه خدا.

۷۴- «من» ترجمه: به کسی که ار تو کوچکتر است احترام بگذار.

۷۵- «الذين» ترجمه: کسانی که کارهای شایسته انجام می‌دهند پس برایشان اجر و پاداشی بزرگ است.

۷۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. کلمه‌ی «خَضْرَاءُ» به معنی «سبز» بر وزن «فَعْلَاءُ» صفت مشبیه‌ی مونث است و مذکر آن «أَخْضَرٌ» می‌باشد. *نکته: صفت مشبیه در عیب و رنگ در مذکر بر وزن «أَفْعَلٌ» و در مونث بر وزن «فَعْلَاءُ» می‌آید.

۷۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. فعل «تَعِيشٌ» و اسم اشاره «هذه» هردو از یک صیغه‌اند و آنچه از معنای جمله برمی‌آید نیز فاعل بودن «هذه» را تأیید می‌کند. «هذه» از مبنی‌هاست پس فاعل و محلاً مرفوع می‌باشد.

«الحیات» اسم جامد و دارای «ال» است که بعد از یک اسم اشاره قرار گرفته است پس عطف بیان می‌باشد.

۷۸- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «مِکْتَارٌ» بر وزن «مِفعال» صیغه‌ای است که برای بیان کثرت و بسیاری صفتی (در اینجا صفت «پَرگویی») در کسی به کار می‌رود، بنابراین «اسم مبالغه» می‌باشد. سایر گزینه‌ها اسم «أَلْت» می‌باشند.

۷۹- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «مَتَفَجَّرٌ» اسم فاعلی است که از فعل «يَتَفَجَّرُ» ساخته شده است و این فعل مربوط به باب تفاعل است.

۸۰- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «لَا تَنْزَلُ» که جمله‌ای است «فعلیه»، «خبر» برای عبارت مذکور می‌باشد. (العزّة: مبتدا، من السماء: جار و مجرور و جاهزة: حال است).

۸۱- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. کلمه «خِلَافٌ» بر وزن «فَعَالٌ» مصدر دیگر باب «مفاعلة» است. پس مترادف آن مصدر باب «مفاعلة» یعنی کلمه «مخالفة» می‌باشد.

۸۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. اگر فعل غایب در اول جمله بیاید به صورت مفرد بیان می‌شود. پس «يَذْهَبُ التلاميذُ» صحیح است و فعل دوم (با توجه به التلميذات) در صیغه جمع مونث غایب (یذهبن) خواهد بود.

۸۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ترجمه جمله: «کسی نمی‌داند که فردا (آینده) چه چیزی بدست خواهد آورد».

با توجه به معنی جمله و اینکه «نفسٌ» انجام دهنده فعل جمله مزبور (تدری) می‌باشد، می‌توان نتیجه گرفت که فاعلی جمله است. با توجه به اینکه «نفس» مونث مجازی است فعل هم به صورت مونث آمده است.

۸۴- ۱- «هَنْ»: خبر مفرد ، ۲- «فِي الْبَيْتِ»: خبر شبه جمله ، ۳- «يَقِي»: خبر جمله‌ی فعلیه ، ۴- «بِعَقْلِهِ»: خبر شبه جمله ، ۵- «فِي الْكِتَابِ»: خبر شبه جمله (خبر مقدم) ، ۶- «مِفْتَاحٌ»: خبر مفرد.

۸۵- گزینه‌ی ۴ صحیح است. با توجه به تطبیق افعال با ضمایر متناسب آنها که در زیر به ترتیب آمده‌اند، در می‌یابیم که گزینه‌ی مورد نظر ۴ است:

ضمیر مناسب «يَرْجِعُونَ» ← هُمْ (جمع مذکر غایب) ضمیر مناسب «يَرْجِعَانِ» ← هُمَا (مثنی مذکر غایب)

ضمیر مناسب «يَرْجِعُ» ← هُنَّ (جمع مونث غایب) ضمیر مناسب «يَرْجِعُ» ← هُوَ (مفرد مذکر غایب)

ضمیر «هی» که در گزینه‌ی ۴ آمده، برای مفرد مؤنث غایب است و فعل مناسب آن «تَرْجِعُ» که در صیغه مفرد مؤنث غایب است می‌باشد و همانطور که در بالا اشاره شد، «يَرْجِعُ» با ضمیر «هُوَ» متناسب است.

۸۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. اسم «موصول» و اسم «اشاره» در حالت «تثنيه» «معرب» بوده و در غیر این حالت «مبنی» می‌باشند. در حالت «تثنيه» ، رفع اسم «موصول» با «الف» و نصب و جر آن با «ياء» می‌باشد. مثال: «اللَّذَانِ» ، «اللَّذِينَ».

المثنی	المفرد	الجمع السالم	المفرد
والدین	والد	مسؤولین	مسؤول
جنتان	جنتة	عالومات	عالمة
بحرین	بحر	صادقین	صادق
		صالحات	صالحة
		خاشعون	خاشع
		فراشات	فراشة

۸۷-

۸۸- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «تَتَعَلَّمُونَ» فعل مضارع از صیغه «للمخاطبین» (جمع مذکر مخاطب) است.

و لغة العربیة (مفرد مؤنث) می‌باشد و ها ضمیر متصل مفرد مؤنث می‌باشد.

۸۹- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

۱- یَسْتَخْدِمُونَ: در باب «استفعال» بوده و اولین صیغه‌ی ماضی آن «اسْتَخْدَمَ» می‌باشد ← ۳ حرف زاید: همزه، س، ت

۲- یَتَفَكَّرُونَ: در باب «تفعل» بوده و اولین صیغه‌ی ماضی آن «تَفَكَّرَ» می‌باشد ← ۲ حرف زاید: ت، ک

۳- یَقَاتِلُونَ: در باب «مفاعلة» بوده و اولین صیغه‌ی ماضی آن «قَاتَلَ» می‌باشد ← ۱ حرف زاید: الف

۴- يتواضعون: در باب «تفاعل» بوده و اولین صیغه‌ی ماضی آن «تَوَاضَعَ» می‌باشد ← ۲ حرف زاید: ت، الف

۹۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «هی» ضمیر منفصل رفعی و «ها» ضمیر متصل نسبی و جرّی متعلق به این صیغه است. این صیغه، ضمیر متصل رفعی ندارد.

۹۹- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «تعاهدوا» امر باب تفاعل (صیغه ۹)، «حافظوا» امر باب مفاعله (صیغه ۹)، «استکتروا» امر باب استفعال (صیغه ۹) و «تقربوا» امر باب تفاعل (صیغه ۹) می‌باشد.

۱۰۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- شرح گزینه
های دیگر
- ۱- صبورة (ص: اسم مبالغه) - عند (ص: جامد)
 - ۲- مومنة (ص: اسم فاعل) - البلیا (ص: جامد)
 - ۳- مومنة (ص: اسم فاعل)

۹۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کلمات «قدیر»، «صدوق» و «علیم» به ترتیب بر اوزان «فَعیل»، «فَعول» و «فَعیل» قرار دارند. این وزن‌ها از اوزان مشترک بین صفت مشبیه و اسم مبالغه می‌باشند. در اوقاتی که به چنین کلماتی برخورد می‌کنیم برای تشخیص درست نوعشان باید به «اسم فاعل» آن‌ها مراجعه کنیم. در صورتیکه این صفات دارای اسم فاعل هم معنی خود باشند، «اسم مبالغه» و در غیر اینصورت «صفت مشبیه» هستند. کلمات مطرح شده در این سؤال هر سه دارای اسم فاعل می‌باشند که این اسم فاعل‌ها به ترتیب عبارتند از: «قادر»، «صادق» و «عالم» و معنای صفات بیان شده بترتیب «بسیار قدرتمند»، «بسیار راستگو» و «بسیار دانا» می‌باشد. بنابراین، کلمات یاد شده، هر سه اسم مبالغه هستند. اما «عَضبان» بر وزن «فَعْلان» (از اوزان اختصاصی صفت مشبیه) به معنای «زیبارو» بوده و صفت مشبیه می‌باشد.

۹۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به معنی جمله و اینکه «نستعین» فعل و فاعل بوده (فاعل آن «نَحْنُ» مستتر است) و از افعال متعدی می‌باشد و نیز با در نظر داشتن این نکته که «ایاک» از ضمیری است که معمولاً نقش مفعولی دارد و اعراب آن محلاً منصوب است، نتیجه می‌گیریم که گزینه ۴ صحیح می‌باشد (معنی «ایاک»، «تنها تو را» می‌باشد).

۹۳- گزینه‌ی ۱ صحیح است. با توجه به معنی «رَجُلٌ» یعنی «پا» و معنی و مفهوم جمله، در می‌یابیم که «رِجْلانِ» مثنی است. در جمله بیان شده «لِلانسان» شبه جمله و خبر مقدم بوده و محلاً مرفوع می‌باشد. همچنین «رِجْلانِ» مبتدای مؤخر و مرفوع است و علامت رفع آن «الف» در «انِ» می‌باشد. اسمهای مثنی در حالت رفعی «انِ» و در حالت نصبی و جزئی «ینِ» می‌گیرند.

۹۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در جمله «اللَّهُ یَعْلَمُ کُلَّ شَیْءٍ»، «اللَّهُ» مبتدا و مرفوع است و جمله فعلیه «یَعْلَمُ کُلَّ شَیْءٍ» خبر است، با توجه به اینکه اعراب جملات محلی است، لذا اعراب این جمله، محلاً مرفوع می‌باشد.

۹۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به معنای جمله، می‌توان گفت که اسم مرفوع «العمل»، «خبر» برای جمله داده شده است. («کمال»، «مبتدا» و «العلم»، «مضاف الیه» است.) ترجمه: «کمال علم، عمل است.»

۹۶- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «استمعوا» فعل امر و از ریشه «س م ع» است. با توجه به ریشه آن می‌توان گفت از باب «افتعال» است.

۹۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معنی گزینه‌ها: ۱- تمدن اسلامی ۲- نشانه‌های اسلامی ۳- گستره اسلامی ۴- شهرهای اسلامی.

۹۸- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «حَرْبٌ» مصدر ثلاثی مجرد است. «حَرْبَةٌ» و «حروب» جزء هیچ کدام از مشتقات نیستند و جامد می‌باشند. گزینه ۴، یعنی «مُحارب» بر وزن «مُفاعِل» اسم فاعل از باب «مفاعله» و از ریشه «حَرْبٌ» می‌باشد و مشتق است.